

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5MCdo/9/2012
Identifikačné číslo spisu:	5708212876
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:5708212876.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a sudcov JUDr. Soni Mesiarkinovej a JUDr. Mariána Sluka, PhD., v právnej veci žalobcu Spoločenstva vlastníkov bytov „Bellova“, so sídlom v Martine, Bellova 3456, IČO: 36 137 006, zastúpeného Mgr. Ľubošom Kráľom, advokátom so sídlom v Martine, Červenej armády č. 1, proti žalovanému L. M., bývajúcemu v X., zastúpenému advokátskou kanceláriou JUDr. Mário Buksa, právne služby, s.r.o., so sídlom v Martine, Červenej armády č. 1, o zaplatenie 2 174,86 € s príslušenstvom, v konaní o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Martin zo 7. decembra 2010, č.k. 8 C 245/2008- 271 a proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 6. apríla 2011 sp.zn. 7 Co 53/2011, takto

rozhodol:

Mimoriadne dovolanie z a m i e t a.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania v sume 118,70 € k rukám právneho zástupcu žalobcu Mgr. Ľuboša Kráľa, advokáta so sídlom v Martine, Červenej armády č. 1, do troch dní.

Odôvodnenie

Okresný súd Martin rozsudkom zo 7. decembra 2010, č.k. 8 C 245/2008-271 (v poradí druhým) zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 2 174,86 € so 6,5 % úrokom z omeškania ročne od 2. decembra 2008 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 1189,28 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodol tak s odôvodnením, že žalovaný sa bezdôvodne obohatil na úkor žalobcu (§ 451 ods.1 Občianskeho zákonníka) získaním plnenia bez právneho dôvodu, ktoré je povinný vydať. Žalovaný bol na základe zhromaždenia nájomcov bytového domu zo 7. mája 1997 zvolený za predsedu spoločenstva a zapísaný v registri spoločenstiev vlastníkov bytov na Obvodnom úrade v Žiline ako predseda spoločenstva aj v období od 3. mája 2007 do 26. mája 2008. Uvedenú funkciu vykonával do 22. apríla 2008, keď sa vzdal svojej funkcie a bol zvolený nový predseda spoločenstva. Právna úprava odmeny predsedu spoločenstva bola prijatá až na základe novely zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej len „zákon č.182/1993 Z.z.“), vykonanej zákonom č. 367/2004

Z.z., s účinnosťou od 1. júla 2004. Do uvedeného obdobia bolo možné postupovať v zmysle právnej úpravy uvedenej v § 7 ods. 4 citovaného zákona. Zmluva o spoločenstve mala len všeobecnú dikciu o úprave majetkových pomerov spoločenstva, v rámci ktorej mal byť upravený poplatok za správu pre spoločenstvo, ako aj prípadná odmena pre orgány spoločenstva. S účinnosťou od 1. júla 2004, v súlade s ustanovením § 7c ods. 8 písm. k) zákona č.182/1993 Z.z., musela byť odmena pre predsedu spoločenstva a členov rady odsúhlasená zhromaždením vlastníkov bytov, pričom táto odmena žalovanému ako predsedovi spoločenstva vlastníkov bytov nebola odsúhlasená. Finančné prostriedky, ktoré boli určené pre správu spoločenstva pri jeho vzniku dňa 7. mája 1997 vo výške 80 Sk a na zhromaždení vlastníkov bytov dňa 24. januára 2006 vo výške 90 Sk mesačne na byt (zvýšené o 10 Sk), boli určené na správu spoločenstva a nie ako odmena pre predsedu spoločenstva vlastníkov bytov. Aj podľa ustanovenia § 7c ods. 8 písm. d) zákona č.182/1993 Z.z. je zrejmé, že zhromaždenie schvaľuje výšku mesačných úhrad za plnenia mesačných platieb, za správu a príspevkov do fondu prevádzky, údržby a opráv, a podľa písm. k) určuje aj odmenu predsedovi spoločenstva a členom rady. Z týchto ustanovení je zrejmé, že zákon rozlišuje medzi mesačnými platbami vlastníkov bytov za správu a odmenou pre predsedu spoločenstva vlastníkov bytov. Ide teda o dva rozdielne právne pojmy, ktoré nemožno stotožňovať. Aj keď žalovaný ako predseda spoločenstva vlastníkov bytov vykonával funkciu do 22. apríla 2008, za obdobie od 10. apríla 2007 do 10. apríla 2008 mu odmena ako predsedovi spoločenstva neprináležala, nakoľko nebola zhromaždením vlastníkov bytov v súlade s ustanovením § 7c ods. 1 písm. k) citovaného zákona schválená. Týmto na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie, ktoré je povinný žalobcovi vydať. Žalovaný bol na vydanie bezdôvodného obohatenia vyzvaný listom zo dňa 25.novembra 2008, v lehote do 1. decembra 2008. Keďže žalovaný žalobcovi bezdôvodné obohatenie nevydal, dňom 2. decembra 2008 sa dostal do omeškania s plnením dlhu. Preto žalobcovi v zmysle § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 Nariadenia vlády č. 87/95 Z.z. priznal súd aj úrok z omeškania vo výške 6,5% ročne zo žalovanej sumy. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný.

Krajský súd v Žiline rozsudkom zo 6. apríla 2011, sp. zn. 7Co/53/2011 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods.1 O.s.p.). Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy odvolacieho konania v sume 118,44 €. V odôvodnení uviedol, že súd prvého stupňa riadne zistil skutkový stav, na základe ktorého dospel k správne právnemu záveru o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného na úkor žalobcu v zmysle § 451 ods.1,2 Občianskeho zákonníka. Z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyplynulo, že žalovaný vykonával funkciu predsedu spoločenstva vlastníkov bytov od roku 1997. Zhodne so súdom prvého stupňa odvolací súd konštatoval, že už zmluva o spoločenstve obsahovala pojem poplatku (príspevku) na činnosť spoločenstva ako aj právnu úpravu odmeny pre predsedu (orgány) spoločenstva (článok IX. bod 2 písm. c/ a článok X. bod 2 písm. b/ zmluvy), i keď zákon č. 182/93 Z.z. v znení do 30. júna 2004 uvedené pojmy nerozlišoval. Novelou zákona č.182/1993 Z.z. s účinnosťou od 1.júla 2004 ustanovenie § 7c ods. 8 písm. k/ zakotvilo, že zhromaždenie vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome určuje odmenu predsedovi spoločenstva a členom rady, a v § 8a ods. 1 písm. e/ citovaného zákona, že zmluva o výkone správy musí obsahovať najmä zásady určenia výšky platieb za správu. Zo znenia týchto ustanovení je zrejmé, že zákon odlišuje pojem určenia výšky platieb za správu, pojem použitia prostriedkov fondu prevádzky, údržby a opráv (§ 7c ods. 1 písm. e/) a osobitne i pojem odmeny predsedu spoločenstva a členov rady. V zmysle prechodného ustanovenia § 31 ods. 1, 2 zákona č.182/1993 Z.z., boli spoločenstvá povinné prispôbiť zmluvu o spoločenstve, orgány, hospodárenie, činnosť, príp. stanovy, novej právnej úprave a súčasne správcovia, ktorí vykonávali činnosť podľa doterajších predpisov, boli povinní zosúladiť svoju činnosť s týmto zákonom, najneskôr do šiestich mesiacov od nadobudnutia jeho účinnosti. V prejednávanej veci však k takémuto zosúladieniu zmluvy o spoločenstve s novou zákonnou úpravou nedošlo. Navyše, aj samotný žalovaný vo svojej výpovedi na pojednávaní potvrdil, že sporné finančné prostriedky (80 Sk a 90 Sk) boli určené na správu spoločenstva, nebolo však konkrétne upravené, na čo sa uvedené prostriedky majú použiť. Žalovaný tak v konaní neuniesol dôkazné bremeno tvrdenia, že tieto finančné prostriedky boli spoločenstvom vlastníkov bytov a nebytových priestorov odsúhlasené ako odmena pre predsedu spoločenstva. Z týchto dôvodov rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil ako správne. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods.1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky na základe podnetu žalovaného s poukazom na ustanovenie § 243e ods.1 O.s.p. v spojení s § 243f ods.1 písm. c/ O.s.p. podal proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa mimoriadne dovolanie. Podľa jeho názoru bol uvedenými rozhodnutiami súdov porušený zákon a preto navrhol rozsudky súdov zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Mimoriadne dovolanie odôvodnil tým, že napadnuté rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods.1 písm.c/ O.s.p.), ktoré spočívalo v tom, že súdy pojem „príspevok na činnosť spoločenstva“ nepovažovali za odmenu predsedu spoločenstva, napriek nedostatočnej právnej úprave zákona č.182/1993 Z.z. v čase schvaľovania zmluvy o spoločenstve a dlhoročnej zaužívanej praxi vlastníkov bytov, ktorí tento príspevok uznávali a považovali za odmenu správcu. Z ustanovenia § 7c ods.3 zákona č.182/1993 Z.z. vyplýva zodpovednosť predsedu spoločenstva za škodu spôsobenú porušením jeho povinností alebo prekročením jeho právomocí. Táto zodpovednosť býva štandardne vyvážená odmenou za vykonávanú činnosť, čo je všeobecne známou skutočnosťou. Poukázal na to, že primárne bolo úlohou rady spoločenstva a zhromaždenia vlastníkov, aby v rámci svojich kompetencií v zmysle § 7c ods.8 zákona č.182/1993 Z.z. zvolili zhromaždenie vlastníkov a zosúladiť zmluvu o spoločenstve s novou právnou úpravou. Preto odkaz odvolacieho súdu v odôvodnení na prechodné ustanovenie § 31 ods.2 zákona č.182/1993 Z.z. nepovažoval za správny. Hoci tvrdenie žalobcu, že predsedovi spoločenstva nebola zhromaždením schválená odmena, zodpovedá skutočnosti, je vytrhnuté z kontextu vtedajších pomerov a praxe spoločenstva, ktoré rovnako z dôvodu pasivity svojich orgánov nerozhodlo o celom rade ďalších vecí. Keďže v čase rozhodnutia spoločenstva o príspevku na činnosť spoločenstva bola právna úprava v zákone č.182/1993 Z.z. nedostatočná, mal súd pri výklade tohto pojmu použiť všeobecné interpretačné pravidlá (§ 35 ods.2 Občianskeho zákonníka). Uzavrel, že v konaní bolo nepochybne preukázané, že žalovaný funkciu predsedu spoločenstva reálne vykonával a že vlastníci bytov jeho nárok na odmenu uznávali a dlhoročne považovali „mesačný príspevok na činnosť spoločenstva“ za odmenu predsedovi resp. nikto z vlastníkov bytov ani orgánov spoločenstva nespochybnil faktický stav. Z týchto dôvodov nemohlo na strane žalovaného vzniknúť bezdôvodné obohatenie.

Žalovaný sa v celom rozsahu stotožnil s argumentáciou generálneho prokurátora.

Žalobca vo svojom vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu konštatoval neudržateľnosť právnej argumentácii generálneho prokurátora o tom, že mesačný príspevok na činnosť spoločenstva schválený pôvodnými nájomcami bytov 7. mája 1997 možno považovať za odmenu pre predsedu spoločenstva. Poukázal na ustanovenia čl. X zmluvy, z ktorých jednoznačne vyplýva, že príspevky vlastníkov bytov na činnosť spoločenstva sa považujú za majetok spoločenstva a nejedná sa o odmenu pre predsedu spoločenstva. Podľa jeho právneho názoru sa dlhodobým porušovaním zákona a zmluvy, nemôžu nadobudnúť žiadne práva (aj keď to niektorí vlastníci bytov do určitého momentu trpeli). Uviedol, že z prechodných ustanovení zákona č. 182/1993 Z.z., a to konkrétne § 32c ods. 2 vyplýva, že priamu povinnosť uviesť zmluvu do súladu so zákonom mal aj predseda, pričom generálny prokurátor poukazuje len na nečinnosť rady, resp. zhromaždenia vlastníkov bytov. Pritom práve predseda spoločenstva je orgánom, od ktorého vlastníci spravidla očakávajú iniciatívu pri tvorbe, či úprave noriem spoločenstva. Taktiež uviedol, že stotožňovať príspevok na činnosť spoločenstva s odmenou pre predsedu spoločenstva nie je možné ani s poukazom na ustanovenie § 35 Občianskeho zákonníka, pričom podporne poukázal na právny názor zaujatý v rozsudku Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 1 Cdo 49/2005. Z týchto dôvodov žiadal, aby dovolací súd mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] na základe mimoriadneho dovolania podaného včas generálnym prokurátorom (§ 243g O.s.p.) na podnet účastníka konania, preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.i ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie nie je dôvodné.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e O.s.p., ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd vzhľadom na svoju zákonnú povinnosť vyplývajúcu z § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p., najskôr skúmal, či konanie pred súdmi nie je postihnuté niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., alebo tzv. inou vadou konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Po preskúmaní obsahu spisu dospel k záveru, že konanie súdov nie je postihnuté žiadnou z vyššie uvedených väd. S výnimkou týchto väd je dovolací súd viazaný uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane toho, ako ho mimoriadny dovolateľ obsahovo vymedzil.

Mimoriadny dovolateľ ako dovolací dôvod uvádza nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Dovolací dôvod podľa § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p. sa uplatňuje výlučne vo vzťahu k pochybeniam súdov pri aplikácii hmotného práva na zistený skutkový stav, nie opačne na nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov a z neho vyplývajúcich právnych záveroch súdov. V zmysle § 132 O.s.p. totiž súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten - ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov, ktorá vyjadruje, že záver, ktorý si sudca urobí o pravdivosti či nepravdivosti tvrdených skutočností vzhľadom na poznatky získané z vykonaných dôkazov, je vecou vnútorného sudcovho presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Preto existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p. nemožno založiť na odlišnom vyhodnotení vykonaných dôkazov mimoriadnym dovolateľom a z toho plynúcim odlišným názorom mimoriadneho dovolateľa na skutkové a právne otázky prejednávaného sporu. Treba ešte dodať, že medzi zákonné dovolacie dôvody nepatria tie, ktoré sa vzťahujú k námietkam o nesprávnom hodnotení vykonaných dôkazov.

V prejednávanej veci generálny prokurátor zdôvodnil mimoriadne dovolanie tým, že súdy pojem „príspevok na činnosť spoločenstva“ nepovažovali za odmenu predsedu spoločenstva, napriek nedostatočnej právnej úprave zákona č.182/1993 Z.z. v čase schvaľovania zmluvy o spoločenstve a dlhoročnej zaužívanej praxi vlastníkov bytov, ktorí tento príspevok uznávali a považovali za odmenu správcu. Generálny prokurátor teda dôvodnosť podaného opravného prostriedku nezaložil na tvrdení, že súdy aplikovali na vec nesprávne ustanovenie právneho predpisu alebo že správne ustanovenie právneho predpisu nesprávne interpretovali. Výslovne namietal len to, ako súdy hodnotili zistené skutkové okolnosti a že nevzali do úvahy podľa neho rozhodujúce okolnosti sporu. Mimoriadne dovolanie teda založil výlučne na svojom odlišnom názore na hodnotenie veci, doslova „na opačnom uhle pohľadu“, ktorý však bez ďalšieho nemôže byť považovaný za relevantný podklad pre tvrdenie o nesprávnom právnom posúdení veci súdom. Sám dovolateľ v dovolaní uvádza, že skutkové závery súdu prvého stupňa sú správne (viď citácia z mimoriadneho dovolania :„ tvrdenie žalobcu, že predsedovi spoločenstva nebola zhromaždením schválená odmena, zodpovedá skutočnosti“), rovnako považuje zistený skutkový stav súdov za úplný a správny, pričom z neho aj vychádza. Dovoľáva sa len toho, aby súdy pri svojich záveroch prihliadli na zistené skutkové okolnosti sporu „inak“ respektíve zohľadnili pri svojom rozhodnutí „dlhoročnú prax vlastníkov bytov a pasivitu orgánov spoločenstva“, ktoré skutkové okolnosti podľa jeho názoru odôvodňujú odlišné právne posúdenie tejto veci v prospech žalovaného.

S poukazom na tieto námietky generálneho prokurátora najvyšší súd považuje za potrebné poukázať na to, že mimoriadne dovolanie nie je „ďalším odvolaním“, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom

určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 243f ods. 1 písm. a/, b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.) väd. Preto sa mimoriadnym dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi, tak ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 O.s.p.). Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu, nemá možnosť podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní tieto dôkazy sám vykonávať, ako je zrejmé z obmedzeného rozsahu dokazovania v dovolacom konaní. Preto za spôsobilý dovolací dôvod v zmysle § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p. nemožno považovať nesúhlas mimoriadneho dovolateľa s vyhodnotením dôkazov súdmi (napr. R 42/1993, obdobne rozsudky najvyššieho súdu vo veciach sp. zn. 5 M Cdo 10/2008, 5M Cdo 8/2010).

S poukazom na vyššie uvedené a na viazanosť dovolacieho súdu obsahom dovolacích námietok, najvyšší súd uzatvára, že námietky mimoriadneho dovolateľa o tom, že rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci, prezentované výlučne v súvislosti, s podľa jeho názoru, zlým vyhodnotením dokazovania súdmi, nie sú spôsobilé založiť existenciu dovolacieho dôvodu v zmysle § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p. Dovolací súd sa týmito námietkami nemohol zaoberať a preto mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora zamietol (§ 243i v spojení s § 243b ods. 1 O.s.p.).

Povinnosť nahradiť trovy konania o mimoriadnom dovolaní má ten, kto podal podnet na jeho podanie (§ 148a ods. 1 a 2 O.s.p.). V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov tohto konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd mu preto priznal náhradu trov dovolacieho konania spočívajúcu v trovách právneho zastúpenia v sume 118,70 € a to za jeden úkon právnej služby - vyjadrenie k mimoriadnemu dovolaniu zo 6. júna 2012 v sume 91,29 € (§ 10 ods. 1 v spojení s § 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb), režijný paušál 7,63 € (§ 1 ods. 3 v spojení s § 16 ods. 3 vyhlášky) a DPH z týchto súm 19,78 € (§ 18 ods. 3 vyhlášky). Pokiaľ si právny zástupca uplatnil nárok na trovy právneho zastúpenia aj za úkon prevzatie veci, dovolací súd mu ho nepriznal, pretože zastupoval žalovaného aj počas celého základného konania a bol tak náležite oboznámený s problematikou sporu. Iný úkon právnej služby zo spisu nevyplýval.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.